

Yrkande L, M, D, SD
Särskilt yttrande KD

2026-05-15 Nytt ärende

Yrkande angående – mätinstrument för att kartlägga och följa värderingar

Förslag till beslut i Grundskolenämnden:

Grundskolenämnden ger grundskoleförvaltningen i uppdrag att ta fram ett systematiskt och återkommande mätinstrument för att kartlägga och följa värderingar och attityder bland elever kopplade till jämställdhet, hbtqi-personers rättigheter samt synen på etniska och religiösa minoriteter.

Mätinstrumentet ska möjliggöra uppföljning på såväl skolnivå som stadsövergripande nivå och utformas så att utvecklingen över tid kan följas och analyseras. Resultaten ska kunna användas för att identifiera skolor eller områden där behovet av värdegrundsstärkande insatser är särskilt stort samt för att utvärdera effekten av genomförda insatser.

Yrkandet

Skolans demokrati- och värdegrundsuppdrag är lika centralt som kunskapsuppdraget. I läroplanen framgår tydligt att skolan ska förmedla och förankra respekt för mänskliga rättigheter, jämställdhet och alla människors lika värde. Trots detta saknas i dag tillräckliga verktyg för att systematiskt följa hur värderingar och attityder faktiskt ser ut på enskilda skolor och hur dessa förändras över tid. Arbetet slutar ofta med att man konstaterar att en rad insatser vidtagits men utan att följa effekten.

Bakgrunden till detta yrkande är bland annat den uppmärksammade studie från *Forum för levande historia* och *SCB* som visar att intoleranta attityder bland unga har ökat på flera områden, särskilt gentemot hbtqi-personer och judar. I en ledartext i Göteborgs-Posten lyfts också att utvecklingen skiljer sig åt mellan olika grupper och områden, samt att dagens insatser riskerar att bli ineffektiva om man inte vet var problemen är störst och hur utvecklingen ser ut över tid.

I dag mäter skolan kontinuerligt måluppfyllelse inom kunskapsområdet genom exempelvis betygsresultat, nationella prov och olika kvalitetsindikatorer. På motsvarande sätt behöver staden utveckla verktyg för att följa upp skolans värdegrundsuppdrag. Utan systematisk uppföljning blir det svårt att veta om utvecklingen går åt rätt håll, om insatser fungerar eller om intoleranta attityder ökar. Värderingar ska naturligtvis inte följas på individnivå och inte heller klassnivå men det är intressant att veta för huvudmannen om eleverna på en aggregerad nivå på en enskild skola förändras i sina värderingar vilka utgör stommen i demokratiuppdraget.

Ett sådant mätinstrument skulle ge grundskolenämnden och skolledningar bättre möjligheter att fatta kunskapsbaserade beslut, rikta resurser rätt och stärka det förebyggande arbetet mot antisemitism, homofobi, sexism och annan intolerans. Det skulle också skapa bättre förutsättningar att följa om värderingarna förbättras eller försämras över tid – både på den enskilda skolan och i staden som helhet.

Syftet är inte att stigmatisera skolor eller elevgrupper, utan att säkerställa att Göteborgs Stad tar sitt demokratiuppdrag på samma allvar som sitt kunskapsuppdrag och arbetar långsiktigt, systematiskt och evidensbaserat med frågor som rör tolerans, inkludering och respekt för mänskliga rättigheter.

